01/12/2018

Представљен „Охридски пролог“ на словачком језику

Званичне презентације православних духовних књига у Словачкој нису уобичајена појава, али како је, уз Божју помоћ, на словачки језик коначно преведено велелепно дело Светог владике Николаја Велимировића Охридски пролог, намењено свим узрастима и интелектуалним категоријама без обзира на вероисповест, одлучили смо се на овај подвиг у више градова Словачке. У сарадњи са организацијом ResArtis и залагањем Олге Седровичове прихватили смо се организације низа презентација уз пратеће наступе хора Школе црквеног појања Свети Јован Дамаскин из Новог Сада.

Наша турнеја почела је 23. новембра 2018. године светом Литургијом у храму православног манастира Полагања ризе Пресвете Богородице у Комарном, јер је управо тај град битан за историју Срба у Словачкој. Већина житеља тог града вероватно и не знају да је Комарно одиграло веома важну улогу у историји Срба. За време турске владавине на те просторе у 17. веку дошло је око 40 хиљада српских породица, па се у исто време ту налазило и седиште српског патријарха Арсенија III (Чарнојевића).

После свете Литургије председник Црквеног одбора Комарна јерej Мирослав Крутски је поручио: -Драго нам је да је презентација овог изузетног дела једне од највећих српских личности, Светог владике Николаја Велимировића, започела управо у православном храму у Комарну који је друга домовина Србима у Словачкој.

И византијско хорско појање одзвањало је пре више десетина година, када су Комарно посећивали монаси манастира Хиландара. Све ове лепе околности оставиле су снажан утисак на присутне госте из Србије, али и на присутне представнике медија и вернике.

Још истог дана у 17 часова очекивала нас је презентација књиге у Руском центру науке и културе у Братислави. Дупке пуна сала народа најпре је одслушала тропар аутору Охридског пролога Светом Николају Велимировићу, после чега је модераторка Олга Седровичова из удружења ResArtis објаснила шта ће бити тема вечери. У наставку представила је преводиоца песама и званичног редактора словачког издања тог дела протојереја Петра Савчака, који је говорио о животу Светог Николаја Велимировића. Говорио је о детету са села кога су послали на студије, јер је био мали растом и сувише слаб за пољопривредне радове. У школама су му се подсмевали да је сељак, па је морао да учи много упорније од осталих. Никола, како је било његово крштено име, после студија постао је велики бранилац Срба у Енглеској и Америци, где је проповедао и држао предавања не би ли тако помогао својим напаћеним сународницима у Србији. После монашког пострига и рукоположења у чин епископа одлази у најсиромашнију српску епархију у Охрид, где од мислиоца и филозофа постаје молитвеник и аскета, и управо тада рађа се дело Охридски пролог. За време Другог светског рата био је у интерниран у концентрациони логор у Дахау, одакле као „државни непријатељ“ комунистичке Југославије одлази у САД, где наставља да помаже свом народу из иностранства, и где се и упокојио. Мноштво његових дела писане заоставштине до данас поучава не само Србе, већ и читаоце других народа.

После литургијских песама у извођењу хора Школе црквеног појања Свети Јован Дамаскин из Новог Сада модераторка је позвала главног преводиоца књиге протојереја Петра Сороку да укратко представи књигу и каже нешто о њеном превођењу. Преводилачки посао није био нимало једноставан и лак, трајао је више од пет година. Преводилац је морао да се бори са многим речима које се данас више не употребљавају у модерном српском језику, са турцизмима и „бугаризмима“. Помоћ приликом превођења налазио је у српској амбасади у Братислави.

Песме Светог Николаја биле су у народу веома популарне, тако да су постале готово народне, а на крају су и испеване. Две из реда тих песама отпевао је Хор, иако оне не чине његов уобичајени репертоар. Модераторка је затим прочитала пар одломака из Охридског пролога. Концерт Хора и презентација књиге обогаћени су и изложбом фотографија манастира Хиландара фотографа Миливоја Јоцића, а на крају наступио је ветерански састав Народног оркестра АКУД Соња Маринковић из Новог Сада.

Гости из Србије посетили су и богослужбене просторије у Трнави, где су Срби,

слично као и у Комарну, одиграли важну историјску улогу.

Суботњу свету Литургију служили смо у величанственом простору галерије икона у Жилини: појање византијских напева и старе иконе саобразиле су неописиву духовну атмосферу, као што је рекао диригент Хора јерођакон Јеротеј: -Природно место за ове иконе јесте храм, а ми смо у ову галерију, захваљујући светој Литургији, призвали благослов Божји и осветлили је Њиме, тако да смо се међу овим иконама осећали као да смо у истинском храму.

По свршетку свете Литургије представљена је књига Охридски пролог, а пуна галерија присутних људи са великим интересовањем купила је књигу са потписима аутора и гостију из Србије. Духовна атмосфера достигла је своју пуноћу када је власник галерије из депозита изнео највреднију икону – Јарославску икону Пресвете Богородице из 16. века пред којом је Хор са страхопоштовањем отпевао кондак „Возбраној војеводје“.

У недељу, 25. новембра 2018. године, припала нам је част да служимо и певамо свету архијерејску Литургију у Катедралном храму у Кошицама уз учешће Његовог Преосвештенства Архиепископа михаловско-кошицког г. Георгија, који је пре богослужења на средину храма изнео мошти Светог владике Николаја Велимировића. У проповеди протојерej Петар Сорока говорио је о животу великог светитеља, а поле ломљења славског колача у његову част Владика се захвалио преводиоцу што је омогућио да знаменито дело стигне до словачких читалаца. И овде је Хор из Србије отпевао неколико духовних и литургијских песама, а преводилац се обратио присутнима говорећи о фазама превода тог дела на словачки језик.

Једино место у Прешовском крају где је у оквиру турнеје била представљена књига Охридски пролог био је Снински замак. У Снини се на тај догађај сабрао огроман број посетилаца. Запослени у замку постепено су износили све више столица, да би на крају већина догађај пратила стојећи. Уобичајени сценарио са појањем српског Хора публици се толико допао да је Хор због срдачног аплауза морао да отпева додатну композицију публици која је већ стајала, што се није десило ни на једној од претходних презентација.

Како би вече српске литературе и појања било потпуно, своје фотографије са путовања по српским манастирима представила је фотограф др Даниела Капраљ. О својим фотографијама рекла је: -Као жену и фотографа одувек ме је привлачила тајна живота монахиња: склад између вере и дела ових жена; стрпљење, подвиг, смерност, одрицање од светских радости и брига. Ухватити овај свет визуелном речју фотографије! У женском манастиру на

Грабарки имала сам тај циљ, али већ следећег дана фотографисање је постала трећеразредна ствар. Схватила сам да сам тамо ради себе, а не ради монахиња. Тако је и до данашњег дана. Трудим се да објективом апарата ухватим флуид религозности. Не тврдим да је то истина, већ сведочење истине. Говорим о свом личном, субјективнмом доживљају и чежњи за рајем. Овим дубоким речима завршило се вече српске духовности, а пуна сала посетилаца одлазила је истински духовно надахнута и укрепљена, као и у свим претходним градовима.

Организатори пројекта овом приликом желе да се топло захвале свим учесницима, певачима, музичарима, уметницима, публици, јер су сви скупа изградили величанствену духовну атмосферу која је без сумње прославила великог светитеља и аутора књиге Охридски пролог – Светог владику Николаја Велимировића. Реализацију пројекта финансијски је подржао Фонд за подршку културе народних мањина Републике Словачке.

Књигу Охридски пролог преведену на словачки језик можете поручити на адреси: www.duchovne-knihy.sk.

протојереј Петар Сорока
на српски превео јерођакон Ермолај

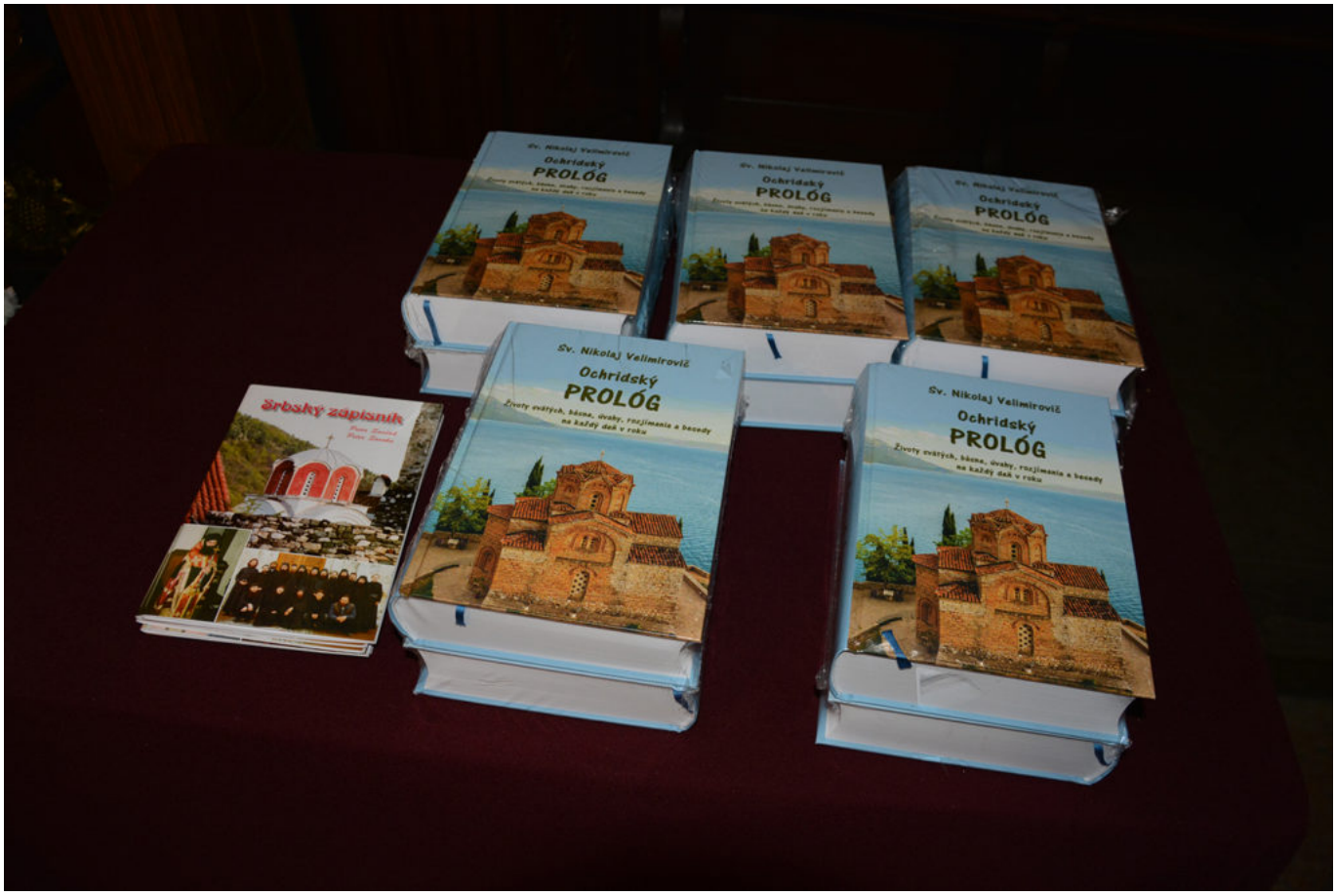
Sv. Nikolaj Velimirović
Ochridský
PROLÓG
Srbský zápisník

Zoslanie Ducha Svätého, Ti
Rusko, okolo 1800